

ENAKOPRAVNOST

E Q U A L I T Y

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOL. XXVII.—LETNO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), DECEMBER 5, 1944

STEVILKA (NUMBER) 280

Saarbrucken se nahaja pod ognjem ameriške artilerije

Rusi stoje ob Blatnem jezeru

Sovražnik na divjem begu; Mitrovica ob Savi padla

LONDON, 5. decembra. — Rdeča vojska je včeraj drvela naprej skozi zapadno Ogrsko in po zdobivbi številnih trdnjavskih postojank dospela na breg Blatnega jezera, ki varuje dohodek v Avstrijo. Druge ruske sile, ki prodriajo severno ob Donabi, se nahajajo samo 27 milj južno od Budimpešte.

Moskva poroča, da se Nemci na nekaterih sektorjih v zapadni Ogrski nahajajo na divjem begu.

100 krajev zavzetih

Poletični komunikat v Moskvi pravi, da so čete maršala Tolbuhina zavzete nad 100 trgov in vasi in prodirajo severozahodno, zapadno in južno od mesta Kaposvar, ki je že v soboto padel v ruske roke. "Nemci opuščajo svojo vojaško tehniko, svoje orožje in vojaško opremo," se glasi poročilo iz Moskve. Tekom zadnjih treh dni prešlega tedna je padlo v ruske roke nadaljnih 3.000 nemških in madžarskih ujetnikov, medtem ko je bilo v ponedeljek ubitih nad 2.000 nemških in madžarskih vojakov.

Mitrovica zavzeta

Berlinski radio je že prej nuančil, da so Rusi prodri do južnega brega Blatnega jezera v zapadni Ogrski.

V severni Jugoslaviji so Rusi, ki se borijo skupno z jugoslovanskimi četami, zavzeli važno komunikacijsko in trdnjavsko postojanko v Mitrovici, 41 milj severozapadno od Belgrada.

Med reakcijo v Sloveniji in tukaj je malo razlike

Hitlerjevi pajdaši v Sloveniji se tolažijo, da bodo Angleži razorožili Osvobodilno vojsko in postavili Miho Kreka na krmilo

Med reakcijo v Sloveniji, ki kdo je danes končno še toliko nespameten, da bi se vdajal prevari, da sploh obstoji sila, ki bi mogla našo Narodno osvobodilno vojsko sploh razorožiti proti njeni volji? Že tri leta jo "razorožujejo" italijanske in nemške divizije z belo gardo in domobranci vred — no, in uspeh tega 'razoroževanja' sami vidite!

Ako se spomnите dolgoveznih napadov, katere je priobčala npr. "Ameriška Domovina" na naslov SANSA in njegovih voditeljev, potem pa primerjate izbruh z načinom argumentiranja kvizilngov v Sloveniji, boste zlahka spoznali, da so ti ljudje pristni duševni bratci. Te dni smo prejeli iz SANSOvega urada prepis članka, ki je izšel 2. avgusta t. l. v partizanskem glasilu "Slovenski počevalec". Članek je važen in zanimiv doprinos k razumevanju mentalitete klerikalnih oportunistov, katere je dr. Lojze Kuhar, slovenski duhovnik in bivši urednik ljubljanskega "Slovenca" po radiju iz Londona rotil, da pretrgajo zvezne s Hitlerjem, predno bo prepozno.

Omenjeni članek, ki je pisan na naslov zapeljancev, ki so sledili "domobranskim" voditeljem, se glasi:

"Premnogi od vas ne vidijo iz sedanjega položaja nobenega drugega izhoda, kot da vsaj zadnji trenutek zapuste Hitlerjev tabor ter se pridružijo Narodno osvobodilni vojski. To vam svetujejo partizani, to slišite skoraj vsak dan v oddajah londonske in ostalih zavezniških radijskih postaj, to izhaja iz govorov W. Churchilla in to vam končno priporoča jugoslovanska kr. vlada. K temu edinemu izhodu vsakega pametnega človeka navaja čisto preprosta zdrava pamet."

Klub vsem tem tehnim nalogom pa so vaši zvodeniki našli še en imeniten izhod, ki je vreden, da si ga bližu pogledamo. Takole so jo pogruntali:

"Sporazum med Titom in Šubašičem ter nova jugoslovenska kr. vlada sta samo začasnega in prehodnega pomena. Ob koncu bodo prišli semkaj v Slovenijo Angleži, ki bodo razoržili Narodno osvobodilno vojsko kot domobranec ter postavili na oblast — kaj pravite, koga? — samega dr. Miha Kreka! In potem bo spet vse dobro..."

"Res, imenita rešitev iz sedanjega naravnega in zamotanega položaja! In ljubljanski zvodeniki pri vsem tem najbržše verjamejo, da se boste s to premordro rešitvijo zadovoljili ter še nadalje ostali v službi nemškega gestapa.

"Blagom mu, kdor verjamemo, da bodo Angleži razoroževali —če kdaj pridejo na našo deželo — Narodno osvobodilno vojsko, ki jo danes oborožujejo z najmodernejšim orožjem! Kdo naj pričakuje, da se v Italiji in Afriki vežbajo tisoči partizanskih tankovcev in letalcev samo zato, da bodo lepega dne na ljubo ljubljanskim domobranskim zvodenikom razorženi? In

Grčija v vrtincu civilne vojne

LONDON, 4. decembra. — Brzojavke iz Aten javljajo, da so tam nastale razmere, ki so Grčijo postavile na rob civilne vojne. Vlada premierja Papandreou-a je proglašila obsegno stanje, medtem ko so levičarske skupine oklicale generalno stavko, ki je ustavila vse delo in ves promet v Atenah.

Levičarski krog, na katere je v nedeljo streljala policija, ko so skušali obdržati javno demonstracijo, so danes vdrli v notranjost mesta in zavzeli več policijskih stražnic.

NOVA IZDAJA

Kratke vesti

RUSI POMOTOMA NAPREDNI V JUGOSLAVIJI

RIM, 3. decembra. — Tu se je danes zvedelo, da so ameriška letala 7. septembra po ponoti obstreljevala neko rusko kolono v Jugoslaviji. Koliko žrtev je pomota zahtevala, ni bilo objavljeno, toda štab ameriške armade v Washingtonu je v Moskvo poslal uraden izraz obžalovanja.

GEN. DE GAULLE SE POSVETUJE S STALINOM

MOSKVA, 3. decembra. — Gen. Charles De Gaulle je bil sprejet, ko je došpel v Moskvo in se sedaj posvetuje s Stalinom in drugimi sovjetskimi voditelji glede bodočih odnosov med Sovjetsko unijo in Francijo.

HOTELSKI USLUZBENCI GLASOVALI ZA STAVKO

Usluzbenici vseh velikih hotelov v Clevelandu so s 315 glasovi proti 15 glasovali, da gre na stavko, toda sklenili so, da bodo še nekaj dni počakali, predno sklep uveljavijo. Unija, ki pripada AFL, pravi, da si delavci že od septembra dalje zmanjšata pravico, da bi jim hoteli priznali mezdno povisitev.

Velike spremembe v osobju državnega departmanta

WASHINGTON, 4. decembra. — Predsednik Roosevelt je danes pričel z veliko reorganizacijo državnega departmanta, ki sledi takoj za petimi odstopenji tajnika Cordella Hull-a.

Joseph C. Grew, bivši poslanik na Japonskem, je bil imenovan za podtajnika državnega departmanta. To mesto je zavzemal do sedaj novi državni tajnik Stettinius.

Predsednik je "z obžalovanjem" sprejel resignacijo treh pomožnih tajnikov, ki so: Adolph A. Berle jr., Beckwith Long in G. Howland Shaw, na njih mesto pa so bili imenovani: William L. Clayton, dosedanjem pomožni trgovski tajnik; Archibald MacLeish, pesnik, new-dealer in dosedanje arhivar kongresne knjižnice, ter Nelson A. Rockefeller, dosedanje ko-ordinator za južno-ameriške posle, v nuk pokojnega olnjega magnata John D. Rockefelera.

Kakor se razume, je to šele začetek, in na vidiku so še nadaljnje spremembe v osobju državnega departmanta.

MIKLAVŽ V DRUSTVENEM DOMU

Nocoj bo Miklavž obiskal Slovenski društveni dom na Recher Ave., kjer bo obdaril malčke članice podružnice št. 14 S. Ž. Z. Članice so prošene, da pripeljejo otroke ob 6:30 uri zvezčer, ker potem se prične letna seja. Po seji bo zabava in govanje.

Dobi se v uradu

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

Protestanti so proti odnošajem z Vatikanom

PITTSBURGH, Pa. — Zvezni svet ameriških krščanskih cerkva (Federal Council of the Churches of Christ in America) je prošli teden na konvenciji, na kateri je bilo zastopanih 26 največjih protestantskih sest v Zd. državah, ki skupno štejejo 26 milijonov članov, sprejel izjavo, v kateri se izrekajo proti ustanovitvi diplomatskih odnosov z Vatikanom.

Protestanti pravijo, da nimajo nič proti temu, ako se ameriška vlada od časa do časa v posebnih slučajih pogaja z Vatikanom, kakor je storil William Howard Taft, ki se je leta 1902 pogjal z Vatikanom glede samostanskih posestev na Filipinskih otokih, potem pa izjava pravi:

"Stalna uradna zveza med našo vlado in Vatikanom bi za praktične svrhe pospeševala neameriški program za združenje države s cerkvijo. Rimsko-katoliška cerkev je vedno zagovarjala tako združenje, kajti ona se dejansko ne smatra za cerkev, temveč tudi za državo."

Potem pa izjava sveta krščanskih cerkva nadaljuje:

"Ako bi Zd. države upostavile diplomatske odnosaje z Rimsko-katoliško cerkvijo. Ta ka uredba bi uničila ameriški princip, da so v očeh vlade vse verske skupine enake. Taka ločitev od naše združinske preteklosti bi celo utegnila dovesti do tega, da bi se končno priznala doktrina, katero je razglasil papež Leon XIII. v encikliki glede "Krščanske ustave držav," v kateri je naravnost izjavil, 'da ni postavno za državo, ako je različnim veroizpovedim enako naklonjena.'"

V izjavi se izrecno poudarja, da njen namen ni, goroviti proti rimskemu katoličanstvu, kot proti posebnim oblikam krščanske veroizpovedi in bogoslužja.

KLUB "LJUBLJANA" DRAVOVAL \$100

Klub "Ljubljana" je na svoji zadnji seji odločil darovati \$100 pri podružnici št. 106 SANS za takojšnjo pomoč za staro domovino. Odbor se mu najlepše zahvaljuje.

VESTI Z ŽIVLJENJA AMERIŠKIH SLOVENCEV

Cliff Mine, Pa. — Dne 14. novembra je tukaj umrla Mary Miklavčič, stara 48 let in drugič poročena komaj mesec dni.

Rojena je bila v občini Rote, odkoder je prišla v Ameriko pred 32. leti. Započa moža, pet sinov (dva v armadi) in tri hčere. — Dne 19. novembra pa je umrla Anna Vidmar po mučni bolezni. Pred šestimi meseци so ji odrezali roko, da ji rešijo življenje, a je bila zamašna. Rojena je bila v Senčurju pri Kranju, stara 47 let in njen deklinski priimek je bil Rozman. V to deželo je prišla pred 23 leti. Započa moža, dva sinova, hčer in brata.

BONDS
Keep Bombs Falling!

TRETJA ARMADA ŠEST MILJ OD GLAVNEGA MESTA SAARA

Amerikanci in Angleži vrgli Nemce preko Roera in Maasa; naciji pripravljal obrambo ruskih industrij

PARIZ, 4. decembra. — Tretja ameriška armada je danes udarila na 21 milj dolgi fronti in napredovala od dveh do štirih milj proti Saarbrucken, glavnemu mestu Saara, od katerega se nahaja samo šest milj in pol. Ameriška artilerija je danes začela obstreljevati Saarbrucken.

Francoski mestni Forbach in Sarreguemines, ki ščitita to fenivena za zlomitev Nemčije, so bili Nemci vrženi nazaj preko dveh rek dalje proti severu. Amerikanci so jih pri Julichu prisili na umik preko reke Roer, dočim so Angleži dalje proti severu v bližini mesta Vendin.

Najbolj krvava bitka ob Roeru na vidiku

Sodi se, da Nemci sedaj pripravljajo večji del svojih tankov in tretjino svoje infanterije ob tej severni fronti, v poziciju, da začasito svoje industrije v Ruhru.

Neki korespondent, ki se nahaja na fronti, napoveduje, da bo predstoječa bitka ob reki Roer najbolj krvava, kar se jih je že video na zapadni fronti.

Demokratje zahtevajo novo štetje vseh glasov v tekmi med Taftom in Pickrelom

Clevelandski demokrat je se Taftu priznal sedež za novi termin, dokler se ne dožene, a to je bil pravomocno izvoljen. Taft je zagrizen republikanec in je prav po Pearl Harborju nastopal kot eden izmed vodilnih izolacionistov, in tudi pot je na vse mogoče načine zaviral napore Rooseveltove administracije za sodelovanje Amerike z ostalimi združenimi narodi.

Uradne številke kažejo, da je Taft zmagal s samo 17.999 glasovi večin, ampak v Cuyahoga okraju je Pickrel dobil večino 96.096 glasov. Medtem ko nihče ne trdi, da so se vrstile kakne nerodnosti ali goljufije, pa se splošno govori, da je Taft temi kampanje potrošil velike vsote denarja.

Ako hočajo demokratije v okraju Cuyahoga izposlovati novo štetje vseh senatorskih glasov, morajo položiti kavcijo v znesku \$11.830 za kritje stroškov. Včeraj so bili demokratični voditelji na delu, da potrebno vsoto spravijo skupaj, in razširila se je govorica, da je denar preskrbel odbor CIO za politično akcijo, toda Ray T. Miller, predsednik demokratske organizacije, je zanimal, da je bil v es denar prekrbljen od CIO odbora.

Demokratični krog sodijo, da utegne ponovno štetje glasov odprtih pomote, ki bodo Taftu odvzete dovolj glasov, da bo Pickrel izšel kot zmagoval. Vsekakor se v senatu Zd. držav obeta boj proti temu, da bi

Vesti z bojišč

Umrl - ranjen - ujeti

Pfc. ANTON LAUSIN

Mr. in Mrs. Frank in Mary Laušin, 20840 Goller Ave., sta prejeli obvestilo od vojnega departmanta, da je bil dne 28. oktobra ranjen v bitki na Filipinih, njiju sin Pfc. Anton Laušin. Kot se glasi obvestilo, da je zdrobilo kosti na levi roki, in se sedaj nahaja v bolnišnici v Novi Gvineji. Star je 21 let in pri vojakih se nahaja v bolnišnici od januarja 1943, preko morja pa od preteklega avgusta. Njegov brat Cpl. Frank Laušin se nahaja z vojaško godbo v Louisiani.

Back the Attack!
BUY MORE THAN BEFORE

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznalaču v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50

For Half Year — (Za pol leta) 3.50

For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50

For Half Year — (Za pol leta) 4.00

For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00

For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DONALD BELL:

NOVA KRIZA POLJSKE VLADE V LONDONU

Ko je ministrski predsednik poljske vlade v izgnanstvu Stanislaw Mikolajczyk dostopil, je v bistvu podpisal smrtno obsodbo londonske poljske vlade.

Posledica njegovega odstopa bo eliminacija te vlade kot političen faktor. Nobena nova vlada ne bo mogla imeti iste moći in istega priznanja. Oblast vlade, ki se nahaja v izgnanstvu namreč ni utemeljena na priznanju naroda — ki je vedno negotovo za vlado, katere ozemlje je zasedel sovražnik. Tudi na legalnosti ne more biti popolnoma bazirana, posebno pa ne v slučaju te poljske vlade, ki je v pogledu legalnosti zelo dvomljiva. Poljska ima namreč dve konstituciji — eno demokratično, ki je bila sprejeta v začetku tretjega desetletja tega stoletja, in napol fašistično konstitucijo iz leta 1925, katere demokratični del poljskega javnega mnenja ni nikdar sprejel.

Poljska vlada v izgnanstvu je sestavljena na podlagi te druge konstitucije. Njena pravica do legalnosti je utemeljena le na podlagi tega, da je neposredni naslednik one vlade v Varšavi, ki je bila na krmilu, predno je bila pregnana od Nemcev. Lublinski odbor za narodno osvoboditev pa je osnovan na podlagi prve, torej demokratične konstitucije, ki velja v tej moderni Poljski kot edina veljavna, in kot temelj političnega življenja.

Ako imamo pred seboj zamejno vlado, ki nikakor ne more dokazati, da jo narod podpira, na drugi strani pa ima tudi nesigurno podlogo v pogledu legalnosti — kaj naj ji potem daje njeno oblast? Jasno je, da je le eno: stabilnost in nepretrgano trajanje od onega trenotka naprej, ko je bila še doma in neoporečno legalna, podpirata od naroda in veljavna. Taka vlada more trditi, da je simbol trajnosti in da je porok in zaupnik narodove volje. Poljska vlada je bila že enkrat menjana, in sicer po potrebi. Ko je poljski ministriki predsednik Vladislav Sikorski izgubil življenje o priliki letalske nesreče leta 1943, mu je predsednik poljske republike pač moral imenovati naslednika. Svet je tega naslednika sprejel, in Mikolajczyk je postal Poljakom in svetu simbol Poljske. Njegov odstop je nov prelom kontinuitete, trajanja, poljske vlade — in kot tak pobija temeljno osnovno, na kateri stoji poljska zamejna vlada. Malo verjetno je, da bo britanska vlada, ali katera koli vodilna država zedinjene narodov priznala novo poljsko vlado.

Mikolajczyk je seveda dobro vedel, kaj dela — on sigurno ni pozabil, da je britanski zunanjji minister Anthony Eden v začetku tega leta izjavil v angleški spodnji zbornici, da bo Velika Britanija priznavala poljsko vlado v izgnanstvu. "tako doige, dokler bo g. Mikolajczyk njen ministrski predsednik." To je najbrže vzrok, da je Mikolajczyk vse te zadnje mesece ugibal in čakal in šele takrat podal svojo ostavko, ko je res vse že poskusil in do zadnjega izčrpal vse možnosti sporazuma. Kako je pač prišlo do tega, da je v teh okoliščinah podal Mikolajczyk svojo ostavko?

Nekaj podatkov je zdaj na razpolago o tem, kaj je Mikolajczyk obravnaval tukaj v Ameriki o priliki svojega zadnjega obiska v tej deželi. Ni sicer mogoče do zadnje pičice pregledati zanesljivosti teh podatkov, toda viši iz katerih prihajajo, so bili v preteklosti že ponovno dobri. Morda podatki niso popolni, toda nekaj vpogleda vendar dajejo v to, kaj se je godilo.

Ko je bil Mikolajczyk začetkom junija v Washingtonu, je imel predvsem važne razgovore s predsednikom Rooseveltom, na drugem mestu pa s profesorjem Oscarjem Lange-jem. Jasno je predvsem, da se je poljski ministrski predsednik prepričal, da Zedinjene države nočejo tvegati svojih dobrih odnosa s Sovjetsko unijo v prid nekaterim trimaškim elementom poljske zamejne vlade. Svetovano mu je bilo, naj se poveva z Rusijo, mesto da

bi računal na spor med zavezniški po vojni. Predsednik Roosevelt je bil pripravljen pomagati Poljakom le v toliko, v kolikor to ni podiralo njegovih načrtov za povojni svet, ki so bili pozneje formulirani v Dumbarton Oaks.

Profesor Lange pa se je bil vrnil iz Moskve, in je povedal, da so nekateri člani londonske vlade sprejemljivi v Moskvi, tako Rusom in onim Poljakom, ki so takrat pripravljali takozvani lublinski odbor. Mikolajczyk je dobil obvestilo, da bo komitej osnovan, čim proderejo Rusi na pravo poljsko ozemlje — ako namreč ne pride prej do sporazuma med Moskvo in poljsko vlado. Mikolajczyk je torej čisto natančno videl v kakšni situaciji se je nahajal. Bil je baje čisto obupan, ker je poznal svoje tovariše v londonski vladi in je vedel, da ne bodo znali trezno in realistično premisliti položaja.

Tako se je tudi zgodilo. Poljaki v Londonu so popolnoma prezrli važnost novic, katere je prinašal Mikolajczyk iz Moskve. Rusi pa so prodri na Poljsko, zasedli Lublin, in omenjeni odbor narodne osvoboditve je bil osnovan. Churchill je posredoval pri Stalnu in izposlovale, da je bil Mikolajczyk pozvan v Moskvo. Načrt je bil, da se spoji lublinski odbor s poljsko zamejno vlado na zakoniti podlagi stare konstitucije, ki je demokratična. To bi bilo rešilo domače probleme na Poljskem. V pogledu zunanjih problemov pa je bilo treba sprejeti kot medjo Curzonovo linijo, a Poljska bi bila odškodovana z nemškimi ozemljji na zahodu. Mikolajczyk ni mogel dosegiti pri svojih tovariših v Londonu, da sprejmejo njegovo naziranje.

Lublinski odbor je med tem začel že poslovati in je uvedel med drugim tudi agrarno reformo, kar je še postrilo opozicijo plemenitaških fevdalnih krogov v Londonu. Ostali del opozicije tvorijo socialisti, ki so proti vsakemu usmerjenju Poljske proti vzhodu.

Ko je bil Mikolajczyk v Moskvi, mu je delala mnogo večje preglavice misel na njegove tovariše kot ruski pogoji. Ko je bil sprejet od Stalina, mu je rekel, da Poljska kot ubožna država ne bi mogla prenesti izgube petrojevskih polj pri Drohobyczah, nakar mu je Stalin brez vsekoga pomisleka ponudil, da jih dobi Poljska v zakup za 99 let. Glede odškodnine z ozemljji na zahodu je Mikolajczyk pripomnil, da je preveč milijonov Nemcov naselegjenih v teh krajih. Stalin mu je ponudil rusko pomoč za rešitev tega vprašanja. Ako Poljska ne bo hotela, je namenil Stalin, da bo Sovjetska Rusija rešila na svoj način zadove ozemlja do Odre.

Ko je Mikolajczyk odstopil, je izvojeval svojo največje zmago, ko so mu sledili vsi delegati poljske kmečke stranke. To je največja in najbolj vplivna stranka na Poljskem — o nji je brez strahu mogoče reči, da se bo prej ali slej pridružila lublinskemu odboru. Poljska zamejna vlada pa se bo pogreznila v prepad pozabljenja.

Seja glavnega odbora JPO, 19. oktobra

(Nadaljevanje)

Ponovno priporoča, da se dovoli do sedaj zbrani denar za nakup medicin in medikalnih instrumentov, ker je za bodočnost Jugoslavije tudi ljudsko zdravje neobhodno potrebno in tako bomo lahko najbolj nepristransko in z našimi skromnimi prispevki tudi največ pomagali. Medikalni instrumenti bodo lahko služili narodu še za dolga leta potem ter ostali časten spomin na ameriške Slovence.

V istem smislu gorovita tudi br. Ermenc in Jurjovec ter priporočata sprejem Cainkarjeve rezolucije.

John Ermenc nato še poroča o delu v njegovem okrožju. Nabori so velike vsote, delali so razne prireditve, od katerih so imeli lepe uspehe. Ker se pa pri teh prireditvah pomagali tudi Srbji, so denar oddali skupnemu odboru v New Yorku. Strinja se z rezolucijo predsednika JPO, ker vidi, da je v resnicu največja sila za zdravila in medikalne instrumente ter priporoča, da jo sprejmem.

Sestra Erjavcev vprašuje, kaj nam more jamčiti, da bo naša ponova v resnicu oddana Slovenec, za katere je JPO, SS denar zbiral?

Frank Wedic stavi enako vprašanje.

Brat Jurjovec pravi, da je proti temu, da bi se porabil več denar, nahajajoči se v blagajni JPO, SS, priporoča pa, da bi se tvegati svojih dobrih odnosa s Sovjetsko unijo v prid nekaterim trimaškim elementom poljske zamejne vlade.

Br. Ermenc predлага amend-

Popoldanska seja

Te seje se udeleži tudi tajnik SANSA, Mirko Kuhal, ki je obenem blagajnik War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent.

Ker je bilo več vprašanj glede oblike dopoldne, vpraša sestra Erjavcev za pojasnila, kam in kako se naj oblike pošlje. Br. Kuhal pojasnjuje, da se ima vsa oblike poslati na Warehouse War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent,

local, od koder je oblike poslana, ima trpeti stroške pri pošiljanju. Oblike naj se pošlje v navadnih papirnatih zaboljih.

Predsednik vpraša br. Kuhla, če ima kako poročilo.

Kuhel pravi, da je bil zadnji mesec na seji Združenega odbora v Pittsburghu, Pa., kjer je bila ustanovljena organizacija za skupno pomočno akcijo in ki vabi, da se pridružijo vse ostale relifne akcije. Omenjen je bil tudi United Relief Board, ki je deloval pod vplivom bivšega poslanika Fotiča. Posebno vabilo se pošlje tudi JPO-SS.

(Dalje nadaljevanje)

Urednikova pošta

Iz urada društva Lunder-Adamič, št. 28 SNPJ

Prišel je spet čas ko vas kličemo, da pridete v večjem številu, ali pa prav vsi na letno sejo. Letna seja se bo vršila drugo nedeljo, 10. decembra t. l. v dvorani št. 1, in sicer po polnoči. Seja se bo pričela točno ob 1. uri.

Dolžnost je vsakega člena in članice, da se vsaj enkrat na letno udeleži seje. Apeliramo na vas, pridite točno in v polnem številu, posebno pa apeliramo na članice, da se udeležite kar je največ mogoče. Rešiti imamo velike važne stvari, katere morajo zanimati tudi članstvo ne samo odbor.

Dolžnost je vsakega člena in članice, da se vsaj enkrat na letno udeleži seje. Apeliramo na vas, pridite točno in v polnem številu, posebno pa apeliramo na članice, da se udeležite kar je največ mogoče. Rešiti imamo velike važne stvari, katere morajo zanimati tudi članstvo ne samo odbor.

Ko vsako leto tako tudi letos se bo vršila po seji prosta zabava, preskrbljeno bo za dober prigrizek, nekaj pijače, in za plesalce tudi godba. Zatoraj povabite tudi svoje prijatelje, da pridejo po seji na zabavo.

Da se ne bomo po seji jezili radi sklepov, je dolžnost naša, da se udeležimo letne seje. Vas pričakuje odbor 10. decembra ob eni uri popoldne.

Opomba:

Ker je zbolel brat Wapotich, in se nahaja v bolnišnici, se prosi članstvo, da plača asesment na seji, in pa 23. decembra. Ker sem oddaljen bi bil nerodno plačevati na domu, in zgubite preveč časa voziti se sem in nazaj. Ako kateri-a zboleli, kličite IV. 7440 ali pa pišite na 246 E. 214 Str. Prosim, da upoštevate.

Wm. Candon, taj.

Iz urada North American banke

V nedeljo je pretekel mesec dni; ko se je pri delu zgrudil mr. Zalar temu ugovarja in ponovno poudarja, da JPO, SS je slovenska pomočna akcija. Denar, ki se nahaja v blagajni, se mora porabiti v pomoč našemu slovenskemu narodu onstran morja, in to brez razlike, pa naj bo komunist, socialist, liberaler ali katoličan. Kdor bo potreben, naj bo pomoči deležen. Čokler ne bo vsa Slovenija osvobojena, se po mojem mnenju pomoč pravično, poštne in nepristransko ne more izvršiti. Zato sem proti predlogu brata Ermencia in tako sem tudi zoper sprejetje rezolucije v eni ali drugi obliki.

Nato da predsednik rezolucijo z amendmentom Ermencia na glasovanje. Za rezolucijo glasujejo. Ermenc, Jurjovec in Cainkar; proti pa Wedic, Erjavc in Zalar.

Resolucija ni sprejeta.

Ker je čas za kosilo, se zborovanje prekine.

Popoldanska seja

Te seje se udeleži tudi tajnik SANSA, Mirko Kuhal, ki je obenem blagajnik War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent.

Kakor se zgodi v družini, kjer podleže gospodar, tako se je zgodilo z nami, ki smo se čutili odgovorne, da mora biti bančno podjetje nemoteno naprej. Smrt lahko tu in tam malo zadrži gospodarstvo za nekaj dni, potem se pa vse zopet spravi v nadaljnjo poslovanje. Ko se je izvršil rajnega pogreb, je ta

THE VULTURE'S NEST

ku treh let je bil imenovan manager in podpredsednik.

Potem, ko je Union Trust banka z drugimi zaprla, je nadaljeval delo pod superintendantom bank z likvidacijo do reorganizacije v Union Commercial Co. in je ostal v službi kot pomočni podpredsednik vsega Union posestva "Union Properties Inc."

Izobrazbo je dobil v katoliški farni šoli, potem v publici šoli, končno pa je posebej študiral bančne in ekonomske poslove.

Med tem je bil odbornik tudi Planing and Zoning odbor University Heights zadnjih 17 let, edini ki je to delo opravil toliko let. Zadnje čase je bil izvoljen predsednikom Civilni komisiji za izboljšanje in povojno razvoj njih okolice.

Ni droma, da je banka v njem dobila zmožnega in zanesljivega moža, ki bo kos nalogi hitre napredovanja, kjer se je nudila prilika izmed nekaj teh mož dobiti zmožnega moža, ki ga je omenjena banka toplo priporočila, kot izkušenega, zanesljivega in zmožnega, da bo zavzel takov vodilno v odgovorno mesto poslovodje. In, ker je bančno podjetje ob tem tudi tako rekoč državno podjetje, kjer imajo v tem besedu tudi višji bančni uradniki, da odobrijo managerja, tako v mestu federalni

PET LET POZNEJE

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščenega kaznjenca)

"Kakšen bo odgovor?" To vprašanje mi je vrtelo po možnih z neutrudljivo vztrajnostjo. Da bo odgovorila v pozitivnem smislu, sem pričakoval z veliko gotovostjo; saj bi sicer ne naročila bratu, naj se oglasti naslejnega dne, ampak bi se poslužila mojega naslova, ki sem ga bil označil v pismu. Po bratovem zatrjevanju se je zelo razveselila poslanega cvetja in se je celo ljubezni sklonila nad rože ter dahnila vanje nekaj nerazumljivega. Hotel sem še več zunanjih razlogov za sklepanje ugodnega razpoloženja do mojega odkritega čuvstva, a Stanko je pokazal, da je v tem oziru veliki laik in površen opazovalec. Skoro nud sem bil nanj, ki mi je bil storil — uslušno.

Ob šestih zvečer je stopil v mojo sobo in mi izročil pismo. Vse je drhtelo v meni od prijetnega razburjenja, ko sem raztrgal ovitek. V nežni obliki se zahvaljuje za pismo in cvetje. Priznava, da je tudi sama pričakovala od onega srečanja ožje bližanje, ki je po njenih slutnjah in tisti želji sledilo. Predlaga, da bi se sestala dne 2. marca na "Slovčevi" maskeradi v "Unionu" in pripominja, da bo maskirana kot pierotka. Prišla da bo po deseti uri. — Pismo je bilo sklenjeno s prisrčnimi pozdravi in polnim podpisom Fanike Petkovškove.

M a s k e .

"Ti boš pierot!", sem odločil, ko sem prečital pismo, ga zagnil in vteknil v žep. Brat, ki je bil medtem zaposlen pri klavirju, ni odvrnil ničesar, ampak si nemoteno prizadeval dalje, da bi iz posameznih tipk izbehal neki domaći napev.

"Stanko!" Nestrpo sem ga poklical, meneč, da je nalašč prešlišal prejšnje besede.

"No?"

"Pierot boš, sem rekel!"

"Kdaj, kako, kje . . . ?"

"Drugega marca bo v "Uniu" "Slavčevo" maskerada. — Blagajničarka bo tam od desete ure naprej. Preoblečena bo v pierotko."

"In zato naj bom jaz pierot?"

"Ti boš pierot! Poiščes pierotko in mi jo privedeš, razumeš?"

"Razumem! A če bo veliko pierotk?"

"Potem, potem, hni . . . ?"

"Ti pač privedem vse, ha-ha!"

"Tega ne, ampak . . . Za Boča milage, da mi ne napraviš kaj narobe! Malo poglej, saj veš? Srednje visoka, vitka; tudi po glasu boš lahko ugani!"

"Bom poskusil! A obleka?"

"Pred vsem skribi, da papa in mama ne zvesta ničesar. Dobro veš, da bi bilo potem vse izgubljeno! Zastran oblačila ukrenem potrebo še danes. Ostala navodila prejmeš pravčasno."

Vzgajali so naju tako, da med nama ni prišlo nobenkrat

lektrični voz s prižganimi svetilkami. Višnjevobele iskre so tu pa tam zapresketale na debeli električni žici, ob katerem se je drgnil pregibljivi lok, dovajec gonilne moći cestni železnični. Ulico so napolnile sence, nemo hiteče druga mimo druge. Med sencami je od časa do časa zaplapalo kakor ognjeni jezik: prižigalci plinovih luči so križarili po ulici in opravljal svoje vsakdanje delo.

Pri večeri sem bil zopet "zdrav", kajti bolniku bi bilo dvoma preklicano dovoljenje, da sme na maskerado. — Stanko se je držal na vso moč kislo, da bi izzval pri starših domnevo, kako hudo mu je, da mora ostati doma. In res se mu niso čudili, ko se je takoj po večerji poslovil in odšel "spat". Kmalu sem se odpravil za njim, če, da se grem preoblačit.

Ko sem stopil v sobo, se je bil Stanko že prelevil v prikljivega pierota. Ves zarel je od radostnega navdušenja.

Poset maskerade je bilo eno takih podjetij. Za vsak slučaj sem sklenil, izprositi od mame dovoljenje, da si ogledam masko. Dovolenje sem res dobil, a s pripombo, da velja najdalje do enajste ure in, da me Stanko ne sme spremiti, češ, da je še premlad za teke stvari. To mi je delalo nekoliko preglavice, ker sem moral razmisljati, kako spraviti brata na maskerado. Brez njega ne bi bil pripravljen iti nikam. Odložil sem zadevo na zadnji večer.

Gotovo bi ravnal proti želji prijazne osebe, ki je izgotovila Stanku "pierota" po meri, — ako bi izdal njen ime. Tako je Stanko nama je storila veliko usluga, ki je imela tudi to vrednost, da se ni zvedelo, kdo je skrjal "pierota". Oblačilo je bilo tu in s tem je bilo tako rekoč pripravljeno vse.

Drugi marec je bil eden najnemirnejših dni v mojem življenju. Nikjer nisem imel obstantka, povsod sem bil, kakor na trnu. Neštetočrat sem pogledal na uro in menda sem celo od same nestnosti nekolikrat preočitno zavzdihnil, zakaj domači so me začeli nekam sumljivo motriti. Prišel sem k obedu, a pritaknil se nisem ničesar, tako da je bila mamica v velikih skrbeh, če sem morda bolan. Dasi sem na vprašanje odločno odkimal, vendar sem moral po obedu držati pod pazdu termometer, ki seveda ni izdal mojega vročega pričakanja.

Naposled se je jelo ovijati okoli grajskega stolpa kakor tenka črna koprena. Sivo zidovje se je bolj in bolj pogrezovalo v mrak, ki se je že spenjal po golem vejevju in se plazil vedno niže v mesto. Stal sem ob oknu in gledal na ulico. Od dolenskega kolodvora je prideral e-

prstih plazil za meno. Močno nama je utripalo srce, ko sva šla mimo sobe, iz katere se je čul pogovor staršev. Z enako previdnostjo je bilo treba smukniti mimo kuhinje, zakaj tam je kraljeval naš hišni angel varuh, — kuharica Polona. Bila je že do tedaj dolgo vrsto let pri hiši in si je tekom časa prilastila marsikatero koncesijo, ki ni bila v nobeni zvezi z njenim kuhinjskim delokrogom.

Varstvo nad krožniki, lonci, ponvami in tako ropotijo je kratkomalo razširila na najož bratom, ne da bi koga vpršala, če se strinja. Starši so se seveda čutili spričo Polonine gorečnosti razbremenjene in prislo je tako dače, da je vedno "držalo", kar je Polona dobre ali slabega o nama razkrivala pred njimi. Bila je pa tako odkritosčena, da ni mogla zamolčati nobene, še tako neznanne nerodnosti, ki sva jo zadrživala s Stankom. Zato je kmanu zapravila najino zaupanje kljub temu, da jo je zlasti mama često pohvalila, rekoč, da je naša Polona najzvestejši posel tega sveta. Razumljivo je torej, da ta dobrui duh našega doma ni smel niti sanjati o Stanku in maskeradi.

Tudi to zadnjo oviro sva srečno premagala. Veža je bila prazna in tako sva neovirano prispela na ulico. Zunaj je pršil droben dež. Gledal sem za bratom, ki je skoraj tukel do bližnjega postajališča in jedva vjel električni voz ter se zavijtel vanj. Potem sem se vrnil v sobo in se začel preoblačiti.

CLEVELAND ORCHESTRA
Rudolph Ringwall, dirigent
SEVERANCE DVORANA
Cetrtek, 7. dec., 8:30
Sobota, 9. dec., 8:30
Gregor Platigorsky, Violincello
Severance dvorana CE 7300

Picketing B-29 Engine Plant

Led by bearers of the American flag, a long picket line moved outside of the buildings of the plant at Paterson, N. J., where Cyclone engines used in the B-29 Superfortresses are made. Soon after this photo was taken the strike was called off, the men returned to work to furnish the air forces with the urgently needed engines.

Chinese Evacuate as Japanese Armies Advance

Refugee trains are filled and covered (lower), with Chinese civilians being evacuated from the theater of war in eastern China. Hungry, disease-ridden Chinese fill the inside of the train. Upper left—Entire family riding the rods, shoeless, ill and homeless. Upper right—the stoic Chinese drape themselves inside, on top and even on the very front of the engines as they flee from the Japs.

Za delavce

ŽENSKE

za likanje

IZKUŠNJA NI POTREBNA

Za delo na bombažnih oblekah

Služite lahko visoko plačo z našo izborno plačo od komada

Carl Knit

2570 Superior Ave.

2. nadstropje

STROJNI OPERATORJI

INSPEKTORJI

COREMAKERS

LIVARJI

BRUSAČI

VAJENCI ZA VSE DEPARTMENTE

za delo na

VITALNIH LETALSKIH KOMADIH

in težki ARTILERIJI

po DOBRI PLACI ODURE

Z "OVERTIME" in možno

VISOKO PLAČO OD KOMADA

Morate biti državljan

Ferro Machine

Downtown urad:

1420 Prospect Ave.

Tovarniški urad:

3155 E. 66 St.

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparativ

Izvršujemo popravila na vsakovrstnih harmonikah

Dajemo pouk na harmonike po priznanih učiteljih

Charles M. Mosberger

3442 W. 63 St. — ME. 0048

THE DELL BRAMLEY

Floral Shoppe

1264 E. 71 St. — HE. 0750

nasproti cerkve sv. Frančiška

CVETLICE ZA VSAK SLUČAJ

Tudi telegraframo naročili kamorkoli

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljaru, ki vedno izvrši prvorstno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

Bonds Over America

ZA SKLEPNIH MIŠIČAH PITAJTE

PAIN-EXPELLER

Od 1867 god...

Zanesljiv liniment familjeni

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poraženo osišči in vse, kar ono predstavlja!

FATSO ...

He's got my used fat, Mr. Fatso — You can collect it!

SPANISH TREASURY

Florida demonstrates the old maxim that good things are made slowly.

Long before the Pilgrims landed in the North, Spanish and English explorers were battling to plant

their colonies on the East Coast.

Sebastian and John Cabot sailed along there in 1497 and in 1513 Ponce De Leon christened Florida.

By 1647, St. Augustine had a population of 2,000.

In 1586 Sir Francis Drake

destroyed the town and looted its

treasury. Spain rebuilt it the next year, much more substantially.

Reconstruction must be done all over

the world when the guns are silent.

Buy more War Bonds to speed the day when the world can begin to rebuild.

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901

od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

POZOR!

Nabavite si VAŠE PIVO
v zaboljih pri

Tino Modic

6030 St. Clair Ave.

EN. 9691

Imamo vse znane vrste p